

A close-up portrait of Risto Uimonen, a middle-aged man with short brown hair, wearing black-rimmed glasses and a dark suit jacket over a light-colored, vertically striped shirt. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is dark and out of focus.

RISTO
UIMONEN

TULOS
TAI
ULOS

JUHA SIPILÄN
MYRSKYISÄ
PÄÄMINISTERIKAUSI

WSOY

Risto Uimonen

TULOS TAI ULOS

JUHA SIPILÄN MYRSKYISÄ

PÄÄMINISTERIKAUSI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© RISTO UIMONEN JA WSOY 2019
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-44314-9
PAINETTU EU:SSA

Aino-Kaarinalle

*Se, ettemme hyväksy kohtuuttomuuksia,
ei merkitse sitä, että tyytyisimme kohtuuteen.*

KIRJAILIJA JA TAIDEMAALARI SAMULI PARONEN

Sisällys

- 13 | Lukijalle

- 17 | TUOMIO ON JULISTETTU
- 19 | Junckerin kirous osoitti voimansa
- 25 | Tähtiin kirjoitettu
- 31 | Rohkeaa puhetta vaalien alla

- 37 | SUOMEN VAHVIN VALLANKÄYTTÄJÄ
- 39 | Pikatietä pitkin pääministeriksi
- 43 | Sitkeitä maailmanparantajia
- 47 | Sipilän suuri missio

- 51 | NOPEAT ALKUMUODOLLISUUDET
- 53 | Kolmen puolueen porvarihallitus
- 60 | Yllättäviä ministerivalintoja
- 67 | Historian havinaa ensi metreillä
- 79 | Trio otti ohjat käsiinsä

- 87 | KIROTTU KIKY JA HIIVATIN »PAKKOLAIT»
- 89 | Keskustajohtaja painaa päälle
- 102 | Tuli toinenkin vesiperä
- 108 | Kovat keinot käyttöön
- 115 | SAK:n tarjous pani kuviot uusiksi
- 123 | Lopussa kiitos seisoo
- 129 | Historiallinen vai ei?
- 134 | Metsäteollisuuden mitta täyttyi
- 138 | Olli Rehnin kiitoslounas

- 143 | PAKOLAISVYÖRY YLLÄTTI SUOMEN JA EUROOPAN
- 145 | Pääministerin koti turvapaikaksi
- 151 | Tuli pääsi irti
- 155 | Vääntöä hallituksessa ja huippukokouksissa
- 167 | Kuin kohtalon ivaa
- 174 | Paljon tekoja, vielä enemmän tunteita
-
- 181 | POPULISTIPUOLUE HALLITUSVASTUUSSA
- 183 | Perussuomalaiset protestoivat ja sopeutuvat
- 190 | Hallitus hajoaa – ei hajoakaan
- 200 | Rampa kolmas puolue
-
- 207 | SIPILÄ PALJASTAA KARVANSAA
- 209 | Kävelen presidentin puheille
- 217 | Terrafamen ihme
- 225 | Usko omaan ohjelmaan
-
- 231 | SISÄISIÄ KÄHINÖITÄ JA ULKOISIA KAHINOITA
- 233 | Vuosi moukarointia, imago lommoilla
- 241 | Ministeri Bernerillä on täysi tukeni
- 247 | Muistutus poliittisesta kuolevaisuudesta
- 252 | Saunapalo eduskuntaryhmässä
- 257 | Puheenjohtaja vastaan kunniapuheenjohtaja
- 266 | Kärpäsestä tuli härkänen
- 288 | Sisäinen sota sotesta

- 301 | MEDIA, MEDIA, MEDIA
303 | Sähköposteja Yleen
320 | Neljännen valtiomahdin hampaissa
332 | Kolmas koti julkisuudessa
339 | Taisteluja mielikuvista
- 347 | KAHDET VAALIT, KAKSI TAPPIOTA
349 | Kuntavaalit puolivälin mittauspisteenä
356 | Presidentinvaalit penkin alle
- 361 | KORKEAN TASON VALTASUHTEET
363 | Pääministeri ulkopolitiikan johtajana
370 | Kempeleestä EU:n huipulle
382 | Presidentti ja pääministeri
389 | Sipilä vientiveturina
395 | Niinistö elvytti rapuillalliset
- 401 | VAALIEN LOPPUSUORA AUKEAA
403 | Asemiin ajo Sotkamossa
410 | Henkinen suojamuuri nousee Turussa
417 | Tunnelmia Tallinnan-laivalla
421 | Alus ei tottele kapteenia
- 425 | HALLITUKSEN YLLÄTYSERO
427 | Kolmas kerta toden sanoi
435 | Sipilä päätti erostaan yksin
444 | Kaksi kahleetonta miestä

447 | Huonoin tulos sataan vuoteen

453 | Sittenkin hallitukseen

459 | TILINTEON AIKA

461 | Millainen mies oli maan 44:s pääministeri?

480 | Vaalea nainen Sipilän takana

486 | Pääministerin puoliso

492 | Unhappy End – Sipilän mietteitä

499 | Kirjoittajan loppukaneetti

502 | Haastatellut ja tietoja antaneet

503 | Henkilöhakemisto

Lukijalle

JUHA Sipilä ei pidä päiväkirjaa. Ehdotin hänelle sen takia hallituskauden alussa, että kirjaisimme päiväkirjamaisiksi merkinnöiksi hänen ajatuksiaan Suomen vaikutusvaltaisimman poliittisen tehtävän hoitamisesta. Arvelin, että hänen pääministerikaudestaan tulee poikkeuksellisen kiinnostava ja ehkä jopa historiallinen. Siihen ei ollut syynä vain Sipilän poikkeava tausta, vaan myös se, että hän halusi muuttaa Suomen politiikkaa. Talouden ongelmat olivat oma lukunsa. Ne olivat kasautuneet kahden edellisen vaalikauden aikana. Kolmatta ei voitu jatkaa samaan löperöön tapaan velkaa kasvattamalla ja suurtyöttömyyttä sietämällä. Työt odottivat tekijäänsä.

Nopeasti osoittautui, ettei uuden pääministerin tiukka aikataulu mahdollistanut ehdotukseni kaltaista kirjallista työskentelyä. Sipilän piti keskittyä hallituksensa ja puolueensa johtamiseen, talouteen, Euroopan unionin huippukokouksiin, Kreikan kolmanteen tukipakettiin, pakolaiskriisiin, soteen ja muihin päälle kaatuviin ongelmiin. Näissä oloissa vuonna 2019 julkaistava kirja tuntui hänestä etäiseltä. Ehtisihän siihen palata myöhemminkin. Kävi myös ilmi, ettei Sipilästä ollut luontevaa avata henkilökohtaisia tuntojaan niin kuin päiväkirjamuoto olisi edellyttänyt. Pääministerin veli Jouni Sipilä valisti minua myöhemmin, ettei hänen veljensä tapoihin ole kuulunut purkaa tuntojaan muille, ei edes sisaruksilleen. Juha meni vaikeuksien yli miettimällä asioita itseksensä.

Päädyin tekemään Sipilän pääministerikaudesta tavanomaisen tietokirjan, jossa tapahtumia valottavat pääkohteen lisäksi monet muut. Se sopi Sipilälle, joka pystyi raivaamaan silloin tällöin kalenteristaan aikaa haastatteluihin. Olen hänelle siitä erittäin kiitollinen, sillä pitkin matkaa tehdyt haastattelut ovat tärkeitä kirjan todistusvoiman kannalta. Tästä kirjasta on vaikea löytää jälkiviisauden makua.

Monien tuttujen tapahtumien kulku tarkentuu kirjassa, kun Sipilä valottaa toimintaansa omalta kannaltaan ja muut haastatellut täydentävät häntä. Kirja sisältää runsaasti uutta tietoa ja antaa aineksia arvioida Sipilän myrskyisää pääministerikautta analyttisesti ja toivottavasti myös vailla poliittisen valtataistelun aiheuttamia ajatluutumia. Kun Sipilä on päähaastateltu, se vaikuttaa kirjan näkökulmaan, mutta se on luonnollista teoksessa, joka kertoo hänestä pääministerinä ja hänen kaudestaan valtioneuvoston johdossa.

POLIITTINEN ARVIO ON aina tily, kun pääministerin johtama puolue kärsii raskaan vaalitappion. Pääministeri–puheenjohtaja leimautuu häviäjäksi. Kun Sipilästä tuli pääministeri toukokuussa 2015, häntä pidettiin Keskustassa lähes messiaana. Sunnuntai-iltana 14.4.2019 Keskusta teki tämän saman miehen johdolla sataan vuoteen huonoimman tuloksensa eduskuntavaaleissa.

Vaalitappion raskautta hallituksen kannalta korosti vielä se, että pienin hallituspuolue, Sininen tulevaisuus, pyyhkiytyi kokonaan pois eduskunnasta. Kokoomuksen äänimääräkin laski ja sen ääni-osuus supistui 1,2 prosenttiyksikköä edellisistä vaaleista, mutta kun vaalimatematiikka antoi sille yhden lisäpaikan eduskuntaan, puolue sai torjuntavoiton.

Suomen 44. pääministerin tuomio itselleen omasta toiminnastaan oli ankara – ennennäkemätön Suomen politiikassa. Muualla Euroopassa sellaista on tapahtunut silloin tällöin. Sipilä jätti hallituksensa eronpyynnön presidentti Sauli Niinistölle vain viisi viik-

koa ennen vaaleja. Syynä oli sote-uudistuksen kaatuminen. Vaalien jälkeen hän jatkoi itselleen asettamaansa tulos tai ulos -ajattelua ilmoittamalla, että hän luopuu Keskustan johdosta vaalitappion takia. Kirja avaa noiden dramaattisten päätösten taustoja ja osoittaa, kuinka kova ja ehdoton Sipilä oli itsekritiikissään. Kyse ei ollut poliittisesta pelistä. Sipilä halusi olla sinut itsensä kanssa. Hän ei suostunut syömään sanojaan, joten hänellä ei ollut muita vaihtoehtoja kuin erota.

HISTORIAN TUOMIO SIPILÄN pääministerikaudesta muodostuu silti hänen omaa ja äänestäjien tuomiota armollisemmaksi. Sen uskaltaa todeta jo nyt. Ajan mittaan nähdään, mitä Sipilän pääministerikaudella todella tapahtui talouskehityksen oikenemisen ja työllisyyden paranemisen lisäksi. Suomi uudistui muun muassa byrokratian vähenemisen takia. Kauppa on siitä konkreettinen osoitus. Suomessakin voi nykyisin käydä ostoksilla vaikka aamun pikkutunneilla siellä, missä kauppa pitää 24 tunnin aukioloa järkevänä.

Kukaan muu poliittinen johtaja Suomessa ei ole ennen asettanut itse omaa kohtalooan peliin Sipilän tavoin. Tuskin sellaista nähdään tämän jälkeenkään. Tuollaista ankaruutta itseä kohtaan on vaikea pitää kohtuullisena politiikassa, jossa onnistuminen riippuu enemmän muista ja muusta kuin pääministeristä itsestään.

Ammattipoliitikoille Sipilän tulos tai ulos -toimintatapa on kauhistus. Ei kai heiltä odoteta samaa? Sipilään eduskunnassa kohdistetussa runttauksessa voi nähdä järjestelmän vastaiskun piirteitä aivan kuin Martti Ahtisaaren presidenttikaudella. Ahtisaari oli ulkoministeriön virkamies. Hän nousi johtavien poliitikkojen nenän edestä presidentiksi sivusta eikä saanut sitä koskaan anteeksi kaikilta – kaunaa kannettiin jopa hänen omassa puolueessaan. Tämä heijastui vuoden 2000 perustuslakiuudistukseen.

Sipilä halusi uudistaa politiikkaa, muttei onnistunut siinä toiveidensa mukaan. Jäljet pelottavat muita poliitikkoja. Dramaattiset erot

pääministerin paikalta ja Keskustan johdosta osoittivat kuitenkin, ettei hän muuttunut hallitusta johtaessaan sittenkään oikeaksi poliitikoksi, vaikka välillä siltä näytti.

Sipilä ei poistu kokonaan Valtioneuvoston linnasta. Hänen kuvansa jää talon toisen kerroksen pitkän käytävän seinälle muiden pääministereiden potrettien joukkoon. Sipilän kasvokuvasta muistetaan varmaan pitkään, että tuo oli se pääministeri, joka kaatoi hallituksensa, koska ei suostunut syömään sanojaan.

Sipilä on tarkistanut itseään koskevat tiedot ja koko käsikirjoituksen. Hänen veljensä, toimittaja Jouni Sipilä, on myös lukenut käsikirjoituksen läpi tarkistusmielessä, samoin Sipilän poliittinen erityisavustaja Riina Nevamäki. Lukuisten kirjojeni esilukija, kauppaneuvos Kalervo Haapaniemi on auttanut jälleen minua käsikirjoituksen hiomisessa. Pyysin esilukijaksi tällä kertaa myös ystäväni, kuvajournalisti Jorma Komulaisen hänen tarkkanäköisyytensä takia. Heidän jälkeensä käsikirjoitusta hioivat vielä huolellisesti kustannustoimittajani Kaisa Uusipaikka ja Elias Salminen WSOY:stä.

Kiitän heitä kaikkia lämpimästi työstä tämän kirjan hyväksi. Kiitokset myös kaikille muille minua kirjan teossa auttaneille. Heidän nimensä löytyvät kirjan lopussa olevasta erillisestä luettelosta.

Espoon Haukilahdessa 22.7.2019
Risto Uimonen

TUOMIO ON JULISTETTU

*Me kaikki tiedämme, mitä pitää tehdä,
mutta me emme vain tiedä, miten tulemme
uudelleenvalituiksi, kun olemme tehneet sen.*

LUXEMBURGIN PÄÄMINISTERI JEAN-CLAUDE

JUNCKER, *THE ECONOMIST* 17.3.2007

Junckerin kirous osoitti voimansa

SUNNUNTAI-ILTA 14.4.2019 oli kanavasurffarien kulta-aikaa. Ylen TV2 näytti suoraa lähetystä jääkiekon naisten maailmanmestaruuskisojen finaalista Espoosta. Suomen naiset pelasivat ensimmäistä kertaa MM-kisojen loppuottelussa. Vastassa oli lajin ehdoton valtiast, Yhdysvallat.

Ylen ykköskanavalla esitettiin samaan aikaan poliittista draamaa, jota katsoi enimmillään 1,6 miljoonaa silmäparia. Ohjelman huipentui kello 20, jolloin julkaistiin eduskuntavaalien ennakoäänestyksen tulos. Numerot vetivät hymyn SDP:n puheenjohtajan huulille. SDP:n ääniosuus jäi 20 prosentin rajan alapuolelle, mutta puolueen etumatka muihin oli niin pitkä, että seuraavan pääministerin nimi näytti ratkaistulta: se olisi Antti Rinne.

Toiseksi eniten ennakoääniä sai Kokoomus. Kolmannelle sijalle sijoittui Keskusta täpärästi ennen Perussuomalaisia. Keskustan osuus ennakoäänistä oli suurempi kuin mitä gallupit olivat sille luvanneet. Se antoi Juha Sipilälle pienen toivonpilkahduksen. Jäisikö tappio sittenkin pelättyä pienemmäksi?

Kun vaalivalvoiset päättyivät, suomalaisten hymyt hyytyivät niin Espoon areenassa kuin kakkoskanavaa seuranneissa kotikatsoimoissa. Suomi hävisi kultamitalit Yhdysvalloille voittolaukauksissa ja sijoittui hopealle. Pelaajat ja katsojat ehtivät jo luulla Suomen voittaneen ottelun jatkoajalla, mutta Petra Niemisen tekemä maali hylättiin maalivahdin häirinnän takia.

Vaalivalvojisissa eduskunnan Pikkuparlamentissa nähtiin myös dramaattinen loppuratkaisu. Kun sunnuntaina annettuja ääniä laskettiin, SDP:n etumatka alkoi supistua. Perussuomalaisten kannatus nousi pykälä pykälältä. Puolue ohitti ensin Keskustan ja sitten Kokoomuksen. Alkoi jännäys, ajaako Jussi Halla-aho myös Rinteen edelle. Läheltä piti. Kun kaikki äänet oli laskettu, puolueita erotti toisistaan vain 6 813 ääntä, 0,2 prosenttiyksikköä ja yksi kansanedustajapaikka.

Rinteen kasvoilla oli vain puolittain tyytyväinen ilme. Tulos ei vastannut sosiaalidemokraattien odotuksia, vaikka SDP nousi eduskunnan suurimmaksi puolueeksi ensimmäisen kerran sitten vuoden 1999. Halla-ahon katse sen sijaan kirkastui sitä mukaa, kun numerot tulostaululla muuttuivat. Perussuomalaisten kannatus galupeissa oli ollut vielä marraskuussa 7–8 prosenttia. Nyt se nousi 17,5 prosenttiin. Kahden Timo Soinin jytken jatkeeksi tuli Jussin jytke.

Tuloslaskenta oli rankkaa tuomion lukua Sipilälle, vaikka hän ei tunteitaan päällepäin näyttänyt. Hän tunnusti reilusti tappionsa ja onnitteli voittajia. Sipilä oli komeillut vuoden 2015 vaalien alla kaikissa puoluejohtajien vetovoimaa mitanneissa kyselyissä ykkösenä. Hänen hyvä imagoinsa jauhautui neljän pääministerivuoden aikana pala palalta kovissa poliittisissa paineissa. Hallituksen heti kautensa alussa aloittama kulukuri, jota Sipilä kutsui Keskustan vaaliohjelman tavoin Suomen kuntoon panemiseksi, herätti kovaa vastarintaa. Osa suomalaisista vastusti sitä vaistonvaraisesti ja osa poliittisesti organisoituna.

Heti syksystä 2015 lähtien oli ollut nähtävissä, että Sipilän hallituksella oli suuria vaikeuksia perustella uskottavasti sitä, miksi sen piti toimia niin kuin se teki. Sipilä esiintyi jatkuvasti julkisuudessa ja muistutti Suomen talouden huonosta tilasta, mutta opposition ja ay-liikkeen vastainformaatio hautasi alleen Sipilän argumentoinnin. Hallitus leimautui kylmäksi, kovaksi, epäoikeudenmukaiseksi, eriarvoistavaksi ja oikeistolaiseksi.

ÄÄNESTÄJÄT EIVÄT OLE tuomareita, jotka lukevat tuomionsa perusteellisen tutkinnan ja harkinnan perusteella. Muutaman klikkauksen päässä olisi ollut tietoa vaikka naapureille jakaa hallituksen aikaansaannoksista. Oli hallitusohjelman seurantaraportteja ja virallisia tilastoja Suomesta, Eurostatilta ja OECD:ltä. Oli yhteenvetoja, selvityksiä ja asiantuntija-arvioita hallituksen ja muiden tahojen tekeminä. Oli myös Talouspoliittisen seurantaryhmän loppuraportti hallituskauden talouspolitiikasta. Pääministeri oli toistanut vaalikeskusteluissa, mitä hallitus oli saanut aikaan.

Tavalliset, omaa arkeaan elävät äänestäjät eivät ehdi eivätkä jaksakaan perehtyä raportteihin. Lähes 30 prosenttia äänioikeutetuista ei vaivautunut edes äänestämään. Äänestyskopissa ratkaisevat oma puoluekanta ja vakaumus. Siellä painavat myös vaalilupaukset sekä tunne siitä, miten itse kukin kokee tulleen kohdelluksi hallituskaudella. Oma satanen tai kymppi painaa enemmän kuin se, onko valtiontalous mennyt parempaan tai huonompaan suuntaan tai ylittääkö vai alittaako valtion velka sata miljardia euroa.

Sitten on vielä niin sanottu Junckerin laki. Euroopan komission puheenjohtajaksi vuonna 2014 valittu luxemburgilainen Jean-Claude Juncker lausui 17.3.2007 ilmestyneen *The Economist* -lehden mukaan seuraavat mieleen painuneet sanat: »Me kaikki tiedämme, mitä pitää tehdä, mutta me emme vain tiedä, miten tulemme uudelleenvalituiksi, kun olemme tehneet sen.»

Keskustaoikeistolainen Juncker toimi maansa pääministerinä kahdeksan ja valtiovarainministerinä kymmenen vuotta, joten hänelle ehti muodostua omakohtainen käsitys politiikan lainalaisuuksista. Tuota lausahdusta kutsutaan Suomessa Junckerin laiksi, mutta englanninkielinen termi *Juncker's Curse*, Junckerin kirous, on osuvampi. Sitä käytetään tässä kirjassa.

JUHA SIPILÄ TEKI pääministerinä sosiaali- ja terveystalouden uudistusta sotea lukuun ottamatta suurin piirtein kaiken sen, mitä hänestä piti tehdä ja mitä hän lupasi ennen vaaleja. Hän sai silti kokea Junckerin kirouksen nahoissaan. Sipilä ei menettänyt huhtikuussa 2019 eduskuntapaikkaansa. Hänet valittiin Arkadianmäelle maan kuudenneksi suurimmalla äänimäärällä. Keskustan tulos samoissa vaaleissa oli sen sijaan puolueen historian huonoin vuoden 1916 jälkeen. Siinä olisi ollut tarpeeksi kirousta kenelle hyvänsä.

Keskustan äänimäärä putosi 203 000:lla. Puolueen ääniosuus romahti 13,8 prosenttiin. Keskusta sai eduskuntaan vain 31 kansanedustajaa ja menetti 18 paikkaa. Puolue menetti neljä paikkaa enemmän kuin mitä vuoden 2015 riemuvoitto oli tuonut Keskustalle Sipilän ja hänen dream teaminsa johdolla. Sipilän unelmajoukkueen alkuperäisistä jäsenistä ministeri Kimmo Tiilikainen ja entinen ministeri Juha Rehula putosivat eduskunnasta.

Sipilä yritti uhmata Junckerin kirousta, mutta ei voinut sille mitään. Tehtyään sen, minkä hän koki velvollisuudekseen, Sipilä ei keksinyt keinoja estää puolueensa vaalitappiota. Äänestäjien tuomio päähallituspuolueelle oli kova, mutta se oli vielä kovempi hallituksen pienimmälle puolueelle Siniselle tulevaisuudelle. Siniset eivät saaneet yhtään kansanedustajaa eduskuntaan, vaikka sen kaksi kärkipoliitikkoa oli asetettu keräämään ääniä suureen Uudenmaan vaalipiiriin, jossa äänikynnys on alhainen. Ministerit Sampo Terho ja Jussi Niinistö jäivät rannalle. Puolueen eduskuntaryhmän puheenjohtajalle Simon Elolle kävi yhtä köpelösti. Ministerit Pirkko Mattila ja Jari Lindström putosivat niin ikään eduskunnasta. Ulkoministeri Timo Soini välttyi nöyryytykseltä, kun ei asettunut ehdolle.

Kolmas hallituspuolue Kokoomus voitti yhden kansanedustajapaikan lisää, mutta senkään tulos ei ollut kehuttava. Kokoomuksen äänimäärä ja ääniosuus laskivat neljän vuoden takaisesta tuloksesta.

Myös Seitsemän tähden liikkeen perustaja Paavo Väyrynenkin ja hänen uusi puolueensa jäivät rannalle, vaikka Junckerin kirous ei koskenutkaan häntä. Väyrynen kävi Keskustasta erottuaan kovaa taistelua vääränä pitämäänsä Sipilän hallituksen sisä- ja ulkopolitiikkaa vastaan. Viidellä vuosikymmenellä ministerinä toiminut Väyrynen sai vain 1235 ääntä ja putosi eduskunnasta. Kun Väyrynen perusti Tähtiliikkeensä vuonna 2018, hän puhui toiveikkaasti 14 kansanedustajapaikasta näissä vaaleissa ja noususta Suomen suurimmaksi puolueeksi seuraavissa vuonna 2023.

SIPILÄ HALUSI TODISTAA, että Junckerin kirous ei vaikuta Suomessa. Hän luotti vaalikauden loppuun asti siihen, että äänestäjät arvostavat tuloksen tekijää. Sipilä toisti esimerkiksi Alma Median puheenjohtajatentissä 18.9.2018, ettei Junckerin laki päde Suomen vaaleissa. Hänen itseluottamustaan ei horjuttanut edes se, että hän oli juuri saanut huonon arvosanan luotettavuudesta Alma Median kyselyssä. »Suomalaiset arvostavat hallituksen suoraselkäisyyttä vaikeista yhteiskunnallisista asioista päätettäessä», Sipilä lisäsi.

Sipilä oli saanut vuoden 2015 eduskuntavaaleissa Oulun vaalipiirissä erittäin vahvan valtakirjan, yli 30 000 ääntä. Hän tulkitsi tätä ja Keskustan vaalivoittoa niin, että kansa odotti häneltä juuri niitä tekoja, joita hän sitten teki hallituksessa. Sipilän henkilökohtainen suosio nousi heti sen jälkeen, kun hän oli muodostanut hallituksensa toukokuussa 2015. Junckerin kirous alkoi kuitenkin nakertaa hallituksen arvostusta pahaenteisesti jo loppuvuonna, mutta Sipilä ei antanut sen hätkähdyttää itseään. Hän vakuutti *Pääministerin haastattelutunnilla* radiossa sunnuntaina 20.12.2015, etteivät negatiiviset gallupit vaikuta hallituksen linjaan. Oppositio puolue SDP ohitti juuri tuolloin ensimmäisen kerran eduskuntavaalien jälkeen Keskustan, kertoi *Helsingin Sanomien* gallup.

»Tie on kivinen. Vastustus tulee olemaan suuri, mutta mitään muuta mahdollisuutta hallituksella ei ole kuin toteuttaa ohjelmaansa

ja saada Suomen suunta kääntymään», Sipilä vakuutti radiossa. Sipilän oman suosion lasku tuli selvästi näkyviin kesällä 2016, mutta sekään ei saanut häntä tinkimään linjastaan.

Sipilä puhui Euroopan parlamentissa Brysselissä 31.1.2019, vajaat kolme kuukautta ennen eduskuntavaaleja. Tuolloin oli jo nähtävissä, ettei kunnian kukko laula hänelle huhtikuun vaaleissa. Sipilä muistutti Brysselissäkin Junckerin sanoista ja jatkoi: »Itse pääsen testaamaan tätä käytännössä tulevissa vaaleissa. Viestini on, että jäsenvaltioiden on tästäkin riskistä huolimatta kyettävä tekemään päätöksiä ja panemaan ne toimeen. Tehokas toimeenpano on ehdottomasti paras tapa reagoida nykyisiin ja tuleviin haasteisiin.»

Sipilän omana tavoitteena oli saada jatkaa pääministerinä toinen kausi ja päästä johtamaan Euroopan unionia Suomen puheenjohtajakaudella 1.7.–31.12.2019. Se olisi ollut yksi hänen poliittisten unelmiensa täyttymyksiä ja uusi haaste ensimmäisen pääministerikauden jälkeen. Unelma murskautui, kun Sipilä koki Keskustan eduskuntavaalitappion niin rankaksi, ettei hänellä ollut edellytyksiä jatkaa puolueen puheenjohtajana.

Winston Churchill sanoi kerran: »Sodassa voi kuolla vain kerran, mutta politiikassa monta kertaa.» Sipilälle puoluejohtajana riitti yksi kuolettavan kova isku.

»Pannaan ukko vaihtoon, jos tulosta ei tule.»

– Juha Sipilä

JUHA SIPILÄN URAA pitkään seurannut Risto Uimonen avaa lukijalle poikkeuksellisen näkymän suomalaisen politiikanteon ytimeen. Hän käy läpi kaikki merkittävät tapahtumat Sipilän neljän hallitusvuoden ajalta (2015–2019). Mitä tapahtui kiky-sopimuksen kulisseissa, kun juuri urakkansa aloittanut pääministeri taivutti vastahakoista ay-liikettä heikentämään sopimuksia? Entä miten keskustalaiset suhtautuivat puoluejohtajaansa, kun hän ajoi hallituksessa suuria uudistuksia?

Juha Sipilä on antanut kirjaan lukuisia haastatteluja pääministerikautensa aikana. Hän esittää nyt ensimmäistä kertaa julkisesti muun muassa oman näkemyksensä Perussuomalaisten hajoamisesta aiheutuneesta ristiriidasta presidentti Sauli Niinistön kanssa.

Omia käsityksiään Sipilästä valottavat myös presidentti Niinistö, hallituskumppanit Timo Soini, Petteri Orpo ja Sampo Terho, hallituksen suurta sote-uudistusta vastaan taistellut Helsingin pormestari Jan Vapaavuori ja monet muut keskeiset vaikuttajat.

Kirjasta selviää sekin, miten Sipilä päätti laittaa itsensä vaihtoon, kun kaikkia häntä tyydyttäviä tuloksia ei tullut.

